

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NA AİT
7/37455 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Avrupa Birliği (AB) üye ülkeleri tarafından yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen olumsuzluklar, AB Komisyonuna bildirilmekte ve Komisyon tarafından yapılan nihai değerlendirme sonucu "Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi" (RASFF) üzerinden ilan edilmektedir. Söz konusu sistem kamuoyunun erişimine açık olup veriler şeffaf bir şekilde takip edilebilmektedir.

Ülkemizden ihraç edilen ürünler çeşitli sebeplerle geri dönebilmektedir. Bu ürünler;

- Alıcı-satıcı arasındaki ticari anlaşmazlık (fiyat, teslim süresi, kalite (1. sınıf/2. sınıf) vb.)
- Ürünlerin uygunsuz veya uzun süreli nakliye koşullarında kalitesinin bozulması ve
- Alıcı ülkenin yetkili otoritesi tarafından yapılan resmi kontroller sonucunda tespit edilen belge eksiklikleri (sertifika eksikliği, etiket uyumsuzluğu, ticari belgelerde eksiklik), mevzuat olumsuzlukları (gıda/yem/hayvan sağlığı/bitki sağlığı)

gibi nedenlerle iade edilebilmektedir.

Ülkemizden ihraç edilen ve herhangi bir nedenle ülkemize iade edilen (geri dönen) tüm gıda ve yem ürünleri, 5996 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelikler gereği %100 analize tabi tutulmaktadır. Resmi kontroller sonucunda mevzuata uygunluğu tespit edilen ürünlerin yurda girişine izin verilmektedir. Ülkemiz mevzuatına uygun olmayan ürünlerin yurt içi piyasaya arzına kesinlikle izin verilmemektedir. Sağlık riski oluşturduğu tespit edilen ve bu nedenle yurda girişine izin verilmeyen ürünler imha edilmektedir. İmha işlemlerine dair görüntüler, şeffaflık ilkesi gereği Bakanlığımız sosyal medya hesaplarından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Ülkemizden ihraç edilen ürünlere yönelik alınan her bir RASFF bildirimini için Bakanlığımızca; ihracatçıdan başlayarak birincil üreticiye (çiftçi) kadar olan tüm aşamalarda izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmektedir. Bildirim alınan ihracatçı, üretici veya ürünler "riskli" kabul edilerek daha sıkı kontrollere tabi tutulmaktadır. Sorunun kaynağının bertaraf edilmesine yönelik kök neden analizleri hassasiyetle yürütülmekte ve ilgili birimlerimizce üreticilere yönelik gerekli eğitimler verilmektedir.

Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar sonucunda ülkemiz menşeli ürünlerle ilgili RASFF bildirim sayısında son 3 yılda %60 düşüş sağlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından gıdalarda mikotoksinler ile ilgili resmi kontroller, 5996 sayılı Kanun kapsamında hazırlanan 05.11.2023 tarihli ve 32360 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliği" çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Resmi kontrol numuneleri, AB'ye uyum çerçevesinde hazırlanan (401/2006 sayılı Komisyon Tüzüğü dikkate alınarak) "Gıda Maddelerinde Mikotoksinlerin Seviyesinin Resmi Kontrolü İçin Numune Alma, Numune Hazırlama ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği"ne uygun olarak alınmaktadır.

2015-2025 yılları arasında kuru incir, üzüm, dut, kayısı, fındık, ayçekirdeği, v.b. kuru meyve ve sert kabuklu meyvelerde Aflatoksin ve Okratoksin A tespitine yönelik yürütülen yurtiçi resmi kontrollerde toplam 90 binin üzerinde numune alınmıştır. Olumsuzluk tespiti durumunda 5996 sayılı Kanun kapsamında ürün toplatma, idari para cezası ve savcılığa suç duyurusu gibi yasal işlemler uygulanmıştır. 2026 yılı Gıda Kontrol Planı'na Aflatoksin ve Okratoksin A parametreleri eklenmiştir.

Kuru incirde mikotoksin (özellikle Aflatoksin ve Okratoksin A) bulaşmasını önlemek amacıyla "Kuru İncirlerde Aflatoksin ve Okratoksin A Bulaşmasının Önlenmesi ve Azaltılması ile İlgili

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Kılavuz” hazırlanarak il tarım ve orman müdürlüklerimiz aracılığıyla sektör paydaşlarına dağıtılmıştır. Bu kılavuz; birincil üretimde İyi Tarım Uygulamaları (İTU), işleme ve depolama aşamalarında ise İyi Üretim Uygulamaları (GMP) ve İyi Depolama Uygulamaları'nın (GDP) esas alınmasını amaçlamaktadır.

Ülkemizde üretilen taze meyve ve sebzelerde pestisit kalıntıları ile ilgili olarak; bitki koruma ürünlerinin satışı, kullanımı, üretimi ve tüketime sunulmasını kapsayan “Çiftlikten Sofraya Gıda Güvenilirliği” uluslararası yaklaşımı doğrultusunda denetimler yapılmaktadır. İl tarım ve orman müdürlüklerimiz tarafından üreticiler, paketleme ve ambalajlama tesisleri, toptan ve perakende satış noktaları ile hallerde denetimler gerçekleştirilmektedir. Bakanlık Numune Alma Planı doğrultusunda 28 ürün grubundan her safhada numune alınmaktadır.

Yapılan analizler sonucunda “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen limitlerin üzerinde kalıntı çıkması veya tavsiye dışı kullanım tespit edilmesi halinde, ilgili işletme ve üreticilere 5996 sayılı Kanun kapsamında yasal işlem (ürün toplatma, idari para cezası, savcılığa suç duyurusu vb.) uygulanmaktadır.

Türkiye’de gıda güvenliği için Bulaşanlar ve Pestisit yönetmelikleri aktif olarak yürürlüktedir.

Özellikle Titanyum Dioksit (E171) katkı maddesi, AB mevzuatına uyum çerçevesinde yasaklanmıştır. 1 Nisan 2024 tarihinden itibaren E171 içeren ürünlerin üretimi, ithalatı ve ihracatı yasaktır.

Gıda katkı maddesi limitleri FAO, WHO ve AB standartları dikkate alınarak belirlenmekte; 5996 sayılı Kanun kapsamında yapılan denetimlerde uygunsuzluk tespit edilmesi halinde ürün toplatma, para cezası ve yasal işlem uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği’ne yapılacak bitkisel gıda ihracatında, (AB) 2019/1793 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü kapsamında işlemler yürütülmektedir. Söz konusu tüzüğün ekli listeleri (Ek-I ve Ek-II) 6 aylık periyotlarla güncellenmekte ve Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Listelere ülkemiz menşeli ürünlerin eklenmesi veya çıkarılması durumunda prosedürler ivedilikle güncellenmektedir. Ek-II listesinde yer alan ürünlerin ihracatı için her ürün özelinde prosedürler uygulanmaktadır.

Zirai mücadele uygulamalarında hatalı ilaç kullanımını ve kalıntıyı önlemek amacıyla; kültürel tedbirler, biyolojik ve biyoteknik mücadele gibi alternatif yöntemlerin yaygınlaştırıldığı “Entegre Zararlı Yönetimi (IPM)” ve “Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY)” projeleri yürütülmektedir. Ayrıca “Kalıntı Eylem Planı” uygulanmaktadır.

Sürdürülebilir tarım konularında farkındalık oluşturmak ve etkin bir bitki sağlığı programı uygulamak amacıyla, çiftçilere yönelik eğitim ve yayım çalışmaları ile “Çiftçi Tarla Okulu” faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından taze meyve ve sebze tarladan sofraya güvenilir gıdayı temin etmek amacıyla hasat öncesi ve sonrasında, piyasaya arz edilmiş ürünlerde pestisit kalıntı kontrolüne ilişkin olarak yıllık gıda numune alma planı, bitkisel ürünler denetim programı her yıl revize edilerek uygulanmaktadır.

Resmi kontroller “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. Bu doğrultuda, sektör bazında denetim sıklığı 1 ay ile 1 yıl arasında değişmekte olup her işletme yılda en az bir kez denetlenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Denetim ve kontrollerde “Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği”nde belirtilen maksimum kalıntı limitlerinin üzerinde pestisit kalıntısı çıkması ya da tavsiye dışı pestisit kullanımının tespit edilmesi durumunda ürünler imha edilmekte veya uygunluk sağlanana kadar hasat geciktirilmektedir.

Ülkemiz mevzuatına uygun olmadığı tespit edilen ürünler nedeniyle gıda işletmesine ve birincil üreticiye 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” kapsamında yasal işlem uygulanmaktadır.

Uluslararası kuruluşlar tarafından insan ve çevre sağlığı açısından riskli bulunan aktif maddeler, ülkemizde de yasaklanmaktadır. 2009 yılından bu yana 223 aktif maddenin kullanımı durdurulmuştur.

Bakanlığımız riskli maddelerle ilgili çalışmalarına kararlılıkla devam etmektedir.